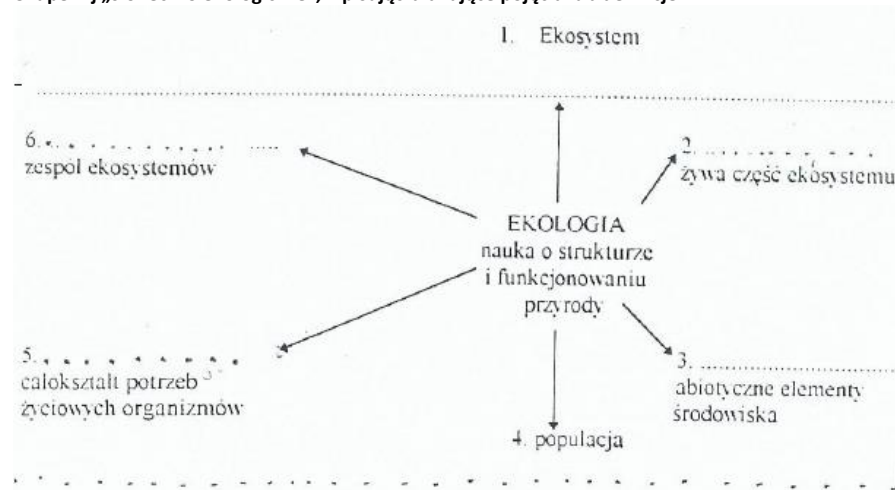

Temat: Ochrona przyrody – sprawdzian wiadomości.

Zadanie 1 (4 pkt.)

Nazwisko i imię .....

Uzupełnij „słoneczko ekologiczne”, wpisując brakujące pojęcia lub definicje.

Zadanie 2 (2 pkt.)

Spośród poniższych zdań, wskaż zdanie z błędami i przekształć je tak, by było prawdziwe.

- A. Różnorodność gatunkowa to zróżnicowanie genów zawartych w pulach genowych poszczególnych gatunków.
- B. Różnorodność ekosystemowa to bogactwo siedlisk warunkujące bogactwo ekosystemów.
- C. Różnorodność biologiczna oznacza bogactwo elementów na poszczególnych poziomach organizacji przyrody oraz częstość jej występowania.

Zadanie 3 (3 pkt.)

Przyporządkuj przykłady do odpowiednich poziomów różnorodności biologicznej.

- 1. kot bengalski 2. gęś gęgawa 3. gęś zbożowa 4. świerk pospolity 5. stępy 6. kot perski
- 7. lasy liściaste strefy umiarkowanej

- A. różnorodność genetyczna - .....
- B. różnorodność gatunkowa - .....
- C. różnorodność ekosystemowa - .....

Zadanie 4 (5 pkt.)

Norka europejska wyginęła w Polsce prawdopodobnie na początku XX w. Dziś występuje na niewielkich obszarach w Europie Północnej i Południowej. W Polsce jej miejsce zajęła norka amerykańska pochodząca prawdopodobnie z celowej introdukcji tego gatunku w byłym Związku Radzieckim, dokonanej w latach 50-tych XX w. Norkę europejską hoduje się m. in. w ZOO w Poznaniu w ramach programu reintrodukcji tego gatunku w Estonii. Dzika populacja norki ma zostać utworzona na wyspie Hiiumaa, znajdującej się na terenie Rezerwatu Biosfery Archipelagu Zachodnioestońskiego.

a) **Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.**

Norka amerykańska w Polsce jest gatunkiem:

- A. obcym
- B. chronionym
- C. reintrodukowanym
- D. restytuowanym

b) **Wyjaśnij, na czym polega ochrona czynna norki europejskiej w Polsce.**

c) **Wyjaśnij, na czym będzie polegać reintrodukcja norki europejskiej w Estonii.**

d) **Zaznacz błędne zdanie dotyczące gatunków introdukowanych**

- A. Gatunki obce mogą całkowicie zmieniać strukturę cennych siedlisk, a nawet funkcjonowanie całych ekosystemów.
- b. Gatunki obce mogą się krzyżować ze spokrewnionymi gatunkami rodzimymi, co zmienia pulę genową tych gatunków.
- C. Bardzo często gatunki introdukowane nie mają naturalnych wrogów w nowo zajętych ekosystemach.
- D. Zdolność do adaptacji gatunków obcych jest niewielka.

e)) **Nazwij rodzaj ochrony norki europejskiej realizowany w Polsce, jeżeli za kryterium sposobu ochrony przyrody, przyjmujemy miejsce realizacji działań ochronnych.** .....

Zadanie 5. (1 pkt.)

Gatunki zwornikowe kluczowe dla funkcjonowania ekosystemu. Ich wyginięcie powoduje wymieranie kolejnych gatunków – jest to efekt kaskadowy.

Uporządkuj poniższe etapy efektu kaskadowego powstałego na skutek zmiany liczebności wydr morskich w ekosystemie.

Etapy efektu kaskadowego	Numer
Nastąpił spadek różnorodności mięczaków morskich oraz glonów zjadanych przez jeżowce.	
Zanik podwodnych łąk spowodował wyginięcie chroniących się w nich wielu gatunków ryb i bezkręgowców.	
Nastąpił spadek liczebności wydr morskich na skutek masowego ich wybijania dla cennych skór.	
Nastąpił wzrost liczebności jeżowców, które są pokarmem wydr morskich.	

Zadanie 6 (2 pkt.)

Połącz każdy czynnik przyczyniający się do zmniejszenia liczebności gatunków z wywoływanym przez niego skutkiem.

- A. Wycinanie lasów i ich zamiana w pola uprawne
- B. Budowa autostrad i dróg szybkiego ruchu.
- C. Zmechanizowanie prac polowych i leśnych.
- D. Zanieczyszczenie wód, osuszanie terenów,
- I. Masowe giniecie wędrujących gatunków zwierząt.
- II. giniecie roślin i zwierząt leśnych na skutek zaniku ich naturalnych siedlisk.
- III. zakłócenie bilansu wodnego i zmniejszenie się liczebności lub zanik czasowo albo stale związanych ze środowiskiem wodnym.
- IV. zakłócenie w procesie rozmnażania i rozwoju ssaków oraz ptaków.

A - ..... B - ..... C - ..... D - .....

Zadanie 7 (1 pkt.)

Program zrównoważonego rozwoju, czyli AGENDA 21, przyjęty na Szczycie Ziemi w Rio de Janeiro zakładał m. in. modernizację transportu. Działania zmierzające w tym kierunku to np. tworzenie w miastach nowych linii tramwajowych, wprowadzenie mikrobusów elektrycznych itp.

Zaproponuj inny niż podany w tekście ograniczania transportu samochodowego w dużych miastach.. ..

Zadanie 8 (3 pkt.)

Ludzie chronią przyrodę z różnych powodów. **Nazwij motywy ochrony przyrody, których dotyczą podane opisy.**

A. Przyroda jest dobrem narodowym - motyw .....

B. Przyroda jest natchnieniem dla artystów - motyw .....

C. Z przyrody można czerpać korzyści materialne – motyw .....

Zadanie 9 (2 pkt.)

Ochrona przyrody w Polsce związana jest m.in. z powoływaniem jej prawnych form, mających różną rangę oraz różne znaczenie. Są to: **A. parki krajobrazowe B. parki narodowe C. pomniki przyrody D. obszary Natura 2000 E. obszary chronionego krajobrazu F. rezerваты przyrody G. użytki ekologiczne.**

Zapisz w tabeli odpowiednie oznaczenie literowe wybrane spośród A–G określające nazwę każdej z dwóch opisanych form ochrony przyrody (1. i 2.).

		Oznaczenie literowe
1.	Obszary chroniące określony typ siedliska przyrodniczego oraz gatunki uznane za cenne i zagrożone w skali Europy. Wyznaczane są przez organy państwowe odpowiedzialne za ochronę przyrody, ale zatwierdzone przez Komisję Europejską.	
2.	Mogą być powołane na terenie gminy przez jej władze, np. na wniosek lokalnych działaczy ochrony przyrody, aby chronić fragmenty naturalnych ekosystemów, np. oczka śródpolne, niewielkie płaty torfowisk, kępy drzew i krzewów.	

Zadanie 10 (2 pkt.)

Wraz z intensyfikacją rolnictwa spada różnorodność gatunkowa na obszarach rolniczych. **Zaznacz dwa działania, które mogą sprzyjać wzrostowi różnorodności gatunkowej zwierząt na terenach rolniczych.**

A. Zwiększenie ilości nawozów sztucznych w celu osiągnięcia wyższych plonów.

B. Wprowadzenie zadrzewień i żywopłotów śródpolnych.

C. Przekształcenie pola, na którym uprawiano zboże, w łąkę.

D. Zastępowanie drobnych poletek połaciami monokulturowych pól uprawnych.

E. Stosowanie w uprawach środków ochrony roślin.

Zadanie 11 (3 pkt.)

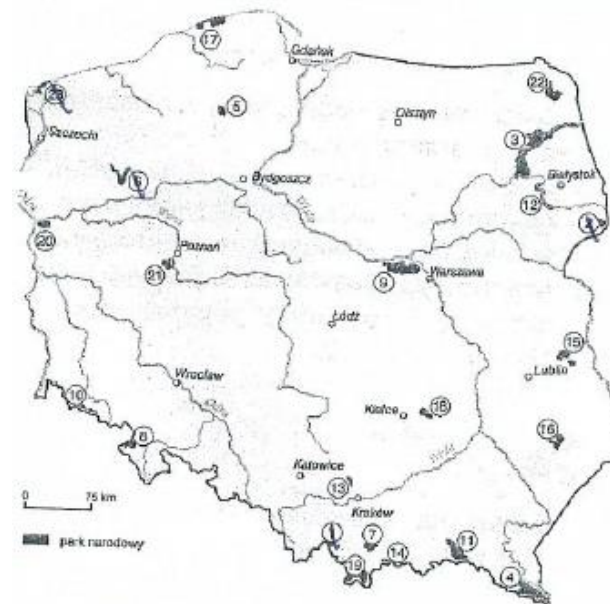
Na mapie zaznaczono rozmieszczenie parków narodowych w Polsce.

a) **Obok podanych nazw PN wpisz numery, którymi oznaczono je na mapie.**

Narwiański ..... Roztoczański ..... Wigierski..... Karkonoski.....

b) **Podaj numer i nazwę pierwszego PN utworzonego w Polsce .....**

c) **Z parków wymienionych w podpunkcie a, podkreśl te, które są rezerwatami biosfery.**

Zadanie 12 (2 pkt.)

Warzucha polska to roślina endemiczna, która w Polsce występowała wyłącznie na obrzeżach Pustyni Błędowskiej w pobliżu źródeł z zimną wodą. Warzucha wyginęła na tym obszarze, kiedy zanikły źródła wskutek obniżenia poziomu wód gruntowych spowodowanego działalnością górniczą człowieka. Botanicy, dostrzegając zagrożenie, przenieśli okazy warzuchy na obszar Jury Krakowsko-Częstochowskiej, dzięki czemu zachowała się do dziś.

a) **Zaznacz rodzaj opisanej w tekście działalności człowieka, która spowodowała wyginiecie warzuchy polskiej.**

A. Tępienie gatunków.

B. Tworzenie nowych środowisk..

C. Niszczenie naturalnych środowisk.

D. Pozyskiwanie warzuchy w celach kolekcjonerskich.

b) **Podaj, jakie warunki powinny spełniać siedliska, na które należy przenieść okazy warzuchy polskiej aby zachować ten gatunek .** .....

Zadanie 13 (1 pkt.)

Oceń poprawność zdań. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub F, jeśli jest fałszywe.

1. Konwencja o ochronie obszarów wodno-błotnych to konwencja ramsarska	P	F
2. Konferencja ONZ nazwana II Szczytem Ziemi odbyła się w 2002 r. w Brazylii.	P	F
3. Rozwój zrównoważony nazywany jest też ekorozwojem.	P	F

Rozwiązane zadania proszę przestać na adres bozena.stopa@wp.pl do godz. 11⁰⁰ 29 maja